

Pohjois-Savon pelastuslaitos

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Pohjois-Savon pelastuslaitos on yksi maamme 22 pelastuslaitoksesta. Pelastuslaitoksen perustehtävänä on parantaa turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia. Pelastuslaitos vastaa maakunnan turvallisuudesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa tuottaen pelastustoimen palvelut sekä yhteistoimintasopimuksen mukaiset ensivaste- ja ensihoitopalvelut.

Onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua pelastuslaitoksen tehtävä on tuottaa tehokkaat pelastustoiminnan palvelut, joilla turvataan tärkeät toiminnot ja vähennetään onnettomuuden seurauksia. Pelastuslaitoksen tuottamat ensihoitopalvelut ovat osa laadukasta terveydenhuollon päivystyspalveluiden ketjua. Pelastuslaitoksen tehtäviin kuuluu pelastuslain 379/2011 mukaisesti sammutus- ja pelastustoiminta, onnettomuuksien ehkäisy sekä neuvonta ja ohjaus, valvontatehtävät, väestön varoittaminen ja suojaaminen vaara- ja onnettomuustilanteissa sekä vastata nuohouspalveluiden asianmukaisesta järjestämisestä. Pelastuslaitos tukee alueeseen kuuluvien kuntien valmiussuunnittelua sekä huolehtii osaltaan varautumisesta ja öljyntorjunnasta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Pohjois-Savon pelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palvelut Pohjois-Savon maakunnan alueella ja lisäksi sopimuksen mukaiset ensivaste- ja ensihoitopalvelut. Ydintehtäviin sisältyy onnettomuuksien ja tulipalojen ennaltaehkäisytyö, pelastustoiminta ja varautuminen sekä ensihoitopalvelujen tuottaminen Kuopiossa, Suonenjoella ja Varkaudessa. Ensivastepalveluita pelastuslaitos tuottaa koko maakunnan alueella. Suuremmilla paloasemilla lisälässä, Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Varkaudessa henkilöstöä on töissä ympäri vuorokauden ja ollen samalla välittömässä lähtövalmiudessa. Muilla paloasemilla on virka-aikana töissä päätoimista henkilöstöä ja virka-ajan ulkopuolella varallaolossa. Sivutoiminen pelastushenkilöstö osallistuu hälytys- ja harjoitustoimintaan sekä valmiuden ylläpitämiseen varallaolossa.

Hallitusohjelman mukaisesti pelastustoimintaa tullaan kehittämään asiakaslähtöisesti ja alueellista yhdenvertaisuutta edistäen. Pelastustoiminnan ja varautumisen valtakunnallista johtamista, suunnittelua, ohjausta, valvontaa ja koordinoitua vahvistetaan ja parannetaan valtakunnan tason pelastusviranomaisten toimesta.

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Pohjois-Savon maakunnan väestön kokonaismäärä vähenee, väestö lisääntyy vain Kuopion seutukunnassa. Iäkkäämpien ihmisten suhteellinen osuus maakunnan asukasluvusta kasvaa. Myös maakunnan väestön sairastuvuusindeksi on kasvusuunnassa. Keskimääräiset prosentuaaliset asiointivirrat maakunnassa keskittyvät lisälämeen, Kuopioon ja Varkauteen. Riskianalyysi osoittaa onnettomuusriskien keskittyvän maakunnassa lisälämeen, Kuopion, Varkauden ja Siilinjärven alueille. Pelastustoimen järjestelmän on vastattava onnettomuusuhkia ja siten riskikeskittymissä on oltava uhkia vastaavat, tehostetut pelastustoimen palvelut.

Väestön ikääntyminen ja sairastavuuden lisääntyminen lisäävät ensihoitopalvelujen tarvetta sekä lisäksi ne vaativat onnettomuuksien ennaltaehkäisevältä toiminnalta erityishuomiota ikääntyviin asukkaisiin ja erityisryhmiin eri viranomaisten yhteistyönä. Väestön väheneminen ja vanheneminen sekä hakeutuminen kasvukeskuksiin vaikeuttaa sivutoimisen ja vakinaisen henkilöstön rekrytointia maakunnan pienempien kuntien paloasemille. Pelastuslaitoksen yhtenä haasteena onkin riittävän henkilöstömäärän turvaaminen pienemmille paloasemille.

Palvelujen saatavuuden parantamiseksi ja kehittämiseksi pelastuslaitos toteutti yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa moniammatillisen yksikön (hybridiyksikön) käyttöönoton 1.1.2018 lukien. Yksikössä toimii palomies ja ensihoitaja.

Pelastuslaitos käyttää sähköistä viestintää neuvonta- ja valistustoiminnassa sekä rakenteellisen paloehkäisyn että väestönsuojelun ohjeistuksessa. Ilmastopoliittisen ohjelman mukaisesti

pelastuslaitos huomioi asiakasneuvonnassa ja muussa valvontatoiminnassaan ympäristön-suojelunäkökohdat ja on ottanut käyttöön mm. pienkohteiden palotarkastustyössä omavalvonnan. Resurssien suunnittelussa huomioidaan vähäpäästöinen kalusto ja pelastustehtävien hoidossa on tavoitteena valita vähiten ympäristöä kuormittava menetelmä. Henkilöstön liikkumista ohjataan vähäpäästöisten julkisten kulkuneuvojen käyttöön. Kokouksia ja viestintää hoidetaan yhä enemmän omilta työpaikoilta käsin tietotekniikan avulla. Myös henkilöstökoulutusta voidaan järjestää hyödyntäen etäyhteyksiä ja videointimahdollisuuksia.

Pelastusviranomaiset osallistuvat pelastustoiminnan asiantuntijoina Pohjois-Savon maakunnan sekä kuntien turvallisuus- ja valmiussuunnitteluun. Pelastuslaitosten välisen hankintayhteistyö on jatkunut kaluston ja varusteiden hankinnassa toiminnallisten hyötyjen ja säästöjen saamiseksi.

Pelastuslaitoksen edustajat osallistuvat valtakunnallisen pelastuslaitosten kumppanuusverkoston toimintaan toimintojen kehittämiseksi, yhdenmukaistamiseksi ja laadun kehittämisen johdosta. Yhteistyötä jatketaan myös Itä-Suomen pelastuslaitosten kesken mm. erilaisten suunnitelmien ja hankkeiden yhteistoteutuksella, ohjeiden ja hälytysvasteiden sekä viestinnän ja johtamisen yhteensovittamisella.

Maakunta-, sote- ja pelastustoimi uudistuksen myötä vuoden 2021 alusta Suomessa on suunnitelmien mukaan 18 maakuntaa ja pelastuslaitosta. Käynnissä oleva valmistelutyö jatkuu vuonna 2019 ja on merkittävä osa pelastuslaitoksen hallinnon ja asiantuntijoiden työtehtäviä.

Yhtenä kehittämisen kohteena on pelastuslaitoksen toiminnan johdonmukainen kehittäminen ja sitä tukevien tavoitteiden asettaminen. Tavoitteet ja keinot kuvataan pelastuslaitoksen strategiassa. Strategiaa toteutetaan päivittäisessä työssä sekä mm. tiimien ja johtoryhmän työssä sekä kehityskeskusteluissa. Kuopion strategisten tavoitteiden mukaisesti palveluissa on tavoitteena asiakaslähtöisyys ja ennaltaehkäisyn periaate.

Pelastuslaitoksen toimitiloja uudistetaan peruskorjaamalla ja tarvittaessa paloasemarakennuksia uusimalla sekä riskianalyysin perusteella lisäämällä uusia asemia. Kuopion pääpaloasemalla sijaitsee tilanne- ja johtokeskus, jossa pelastustoimella on käytettävissä tilanne- ja johtokeskustilat sekä varusteet. Tilannehuoneessa voidaan mm. koota, analysoida ja ylläpitää monipuolista tilannekuvaa sekä jakaa tilannekuvaa kunnille sekä muille yhteistyöviranomaisille.

ISTIKE-tilannekeskustoimintaa ylläpidetään yhteistyössä Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson pelastuslaitoksen kanssa vuoden 2020 loppuun asti. Pelastustoimen uudistuksen myötä maahamme on suunnitteilla viisi pelastustoimen alueellista tilanne- ja johtokeskusta.

Henkilöstön kehittäminen

Pelastuslaitos järjestää ja tukee henkilöstön koulutusta ja tekee yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa onnistuvien rekrytointien varmistamiseksi. 1.8.2018 käynnistyy Työturvallisuus pelastustoimen ja ensihoitopalvelujen uusissa työmuodoissa –kehittämishanke, johon on saatu Työsuojelurahaston rahoitus.

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
	Kehitetään pelastustoimea kansallisten verkostojen avulla ja osallistamalla kansainväliseen pelastustoimintaan.	Tehdään kansainvälisen avun suunnitelma.	
	Pelastustoimella ja ensihoitopalvelulla on riskejä vastaavat resurssit ja riittävä palvelukyky koko maakunnan alueella.	Päivitetään riskienarvioinnin tilastotieto-osuudet vuosittain, ja muuttuneiden tietojen arviointi kokonaisuuteen.	
	Pelastustoimi seuraa aktiivisesti yhteiskunnan turvallisuuskehitystä sekä ennakoii ja tuottaa tietoa.	Huomioidaan toiminnassa kansalliset ohjeet ja riskienarvioinnit.	

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
	Parannetaan tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostetaan tilankäyttöä.	Tilojen yhteiskäyttö ensihoitopalvelun kanssa. Uusien tilojen rakentamisessa huomioidaan tehokas tilankäyttö ja kuntien toiminnallisen jatkuvuuden hallinnan tukeminen.	

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
	Kehitetään päätöksenteon avoimuutta ja viestintää.	Viestintä keskitetään valittuihin viestintäkanaviin.	
	Toteutetaan henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä.	Päivitetään työhyvinvointi- ja työterveyshuollon toimintasuunnitelma ja osallistutaan työpaikkaselvityksiin.	

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Ohjelma
	Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja.	Johtamisjärjestelmien kehittäminen.	
	Osallistutaan maakunta- ja soteuudistuksen valmisteluun ja varaudutaan omassa toiminnassa tulevaan muutokseen.	Pelastuslaitos on aktiivisesti mukana Pohjois-Savon maakunta- ja SOTE -uudistuksen valmistelutyössä.	

Pelastustoimi hyödyntää toiminnassaan yhteistyötä ja tutkittua tietoa.	Osallistutaan tutkimus- ja kehittämissankkeisiin.	
Pelastustoimi tukee muita toimijoita häiriötilanteisiin varautumisessa.	Valmistellaan häiriötilannematriisi maakunnan toimijoille. Päivitetään valmiuden kohottamisen suunnitelma.	

41 POHJOIS-SAVON PELASTUSLAITOS

Mittaristo

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	En- nuste 2018	TA 2019
PELASTUSTOIMINTA					
Pelastustehtävät	4 057	3 693	4 000	4 000	4 000
Ensivastetehtävät	1 140	1 377	1 100	1 100	1 200
Yksiköiden toimintavalmiusaika min/sek	10:53	11:01	11:00	11:00	11:00
Yksiköiden yhteenlaskettu henkilövahvuus tehtävässä	5	5	5	5	5
Palotarkastusten valvontasuunnitelman toteutuminen %					
- valvontakohteet A1-A8 (ei omavalvontakohteita)	98	102	100	100	100
- hoito- ja huoltolaitokset	96	99	100	100	100
- omavalvontakohteet	88	88	100	100	100
Valistus- ja koulutustilaisuuksiin osallistuneiden määrä	35 584	37 091	37 200	37 200	37 200
Paloasematilojen määrä m2	35 584	27 720	28 271	28 271	27 968

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	En- nuste 2018	TA 2019
ENSIHOITO					
Ensihoitotehtävät					
- Kuopio	19 236	20 072	20 500	20 500	21 200
- Suonenjoki	1 937	1 959	2 350	2 350	2 450
- Varkaus	4 850	4 964	5 650	5 650	5 800
<i>Yhteensä</i>	<i>26 023</i>	<i>26 995</i>	<i>28 500</i>	<i>28 500</i>	<i>29 450</i>
Ensihoidon tilojen määrä m2	1 057	1 057	1 057	1 057	1 057

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	En- nuste 2018	TA 2019
Henkilöstö / Kokonaistyöaika					
Vakinaiset	225,1	222,2	266	266	263,8
Vakinaiset sijaiset	21,6	22,5			
Väliaikaiset	37,4	46,6	30,5	30,5	34
Yhteensä	284,1	291,3	296,5	296,5	297,8
Tehty työaika (htv)	231,5	236,9			